

MASARYKOVA UNIVERZITA

Jak se děti a dospívající setkávají na internetu s neznámými lidmi

Mgr. Lenka Dědková
Mgr. Martina Černíková

IRTIS | Interdisciplinary
Research Team
on Internet and Society

Interakce s neznámými lidmi na internetu

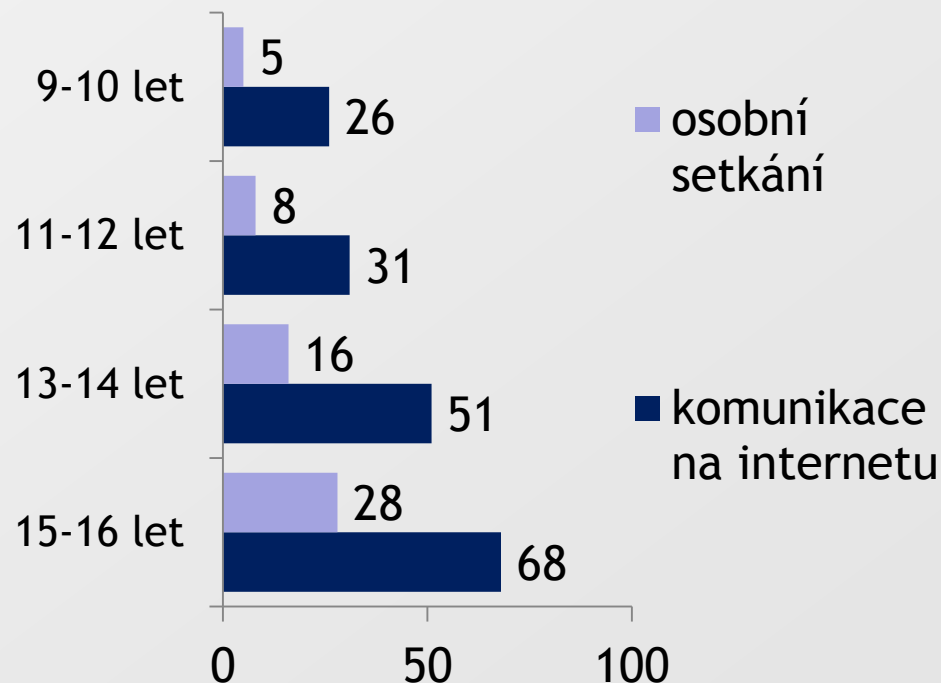
➤ Děti a dospívající

➤ EU Kids Online II

➤ Posledních 12 měsíců

➤ 25 142

➤ 9-16 let

Časté stereotypní představy...

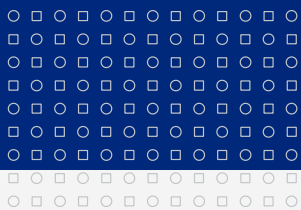
- ...o tom, s kým a jak se děti a dospívající na internetu setkávají
- Když se řekne „dítě se na internetu baví s cizím člověkem“...
- Spojené s mediální panikou, senzačními případy

Proto nás zajímalo, jaké situace se dětem a dospívajícím při setkání s neznámými lidmi na internetu opravdu stávají

Projekt EU Kids Online III (EUKO III)

- Cíl: porozumět významům, které děti přisuzují problematickým situacím online
- Kvalitativní studie
- 9 zemí EU
 - Belgie, ČR, Itálie, Malta, Portugalsko, Rumunsko, Řecko, Španělsko, Velká Británie
- Děti a dospívající 9-16 let
- 114 individuálních rozhovorů
- 56 ohniskových skupin (N = 254)
- Únor až září 2013

Zaměření na

- Zkušenosti s neznámými lidmi na internetu
- Výběr a analýza částí rozhovorů, které se jich týkaly

Různé úrovně interakce s neznámými lidmi

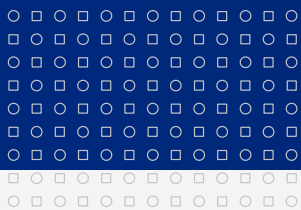
- Jednosměrná interakce
- Instrumentální interakce
- Inicie kontakt
- Komunikace
- Setkání v tváří tvář v off-line světě

Jednosměrná interakce

- Setkání s neznámým člověkem i bez přímého kontaktu
- Neznámý člověk: „Hacker“ - ukradne účet, profil

„Jednou jsme jeli do nákupního centra a v obchodě s mobily byl iPad, tak jsem se na něm přihlásila na Facebook, ale zapomněla se odhlásit. Takže jsem byla heknutá několikrát (...) na Facebooku jsem viděla věci, co nebyly moje, jako například “chtěl(a) by si sex”?”

(dívka, 11 let, Belgie)

Jednosměrná interakce

- Podrobnosti nejasné (kamarádi, vrstevníci, automaty..)
- Souvislost s poskytnutím osobních údajů (hesla, emailové adresy, profilu...)

Instrumentální interakce

- ☞ Kontakt s neznámými lidmi bez komunikace - nejčastěji ve hrách
- ☞ Neznámý člověk: další hráč, neznámý hráč, cizinec, oponent

„Stavíš si vesnici, můžeš napadnout sousední vesnice. A hraješ to s lidmi, které neznáš.“

(chlapci 11-13 let, Španělsko)

Iniciace kontaktu - pozitivní reakce

- Přijetí přátelství, zprávy, napsání zprávy, iniciace přátelství
- Neznámý člověk: lidi z jiných měst; lidi, které neznám osobně; člověk, který nevypadá agresivně; člověk s realistickou fotkou a jménem

„....pokud mi je chlapec nebo holka sympatický(á) podle obličeje, tak si ji/jeho přidám do přátel. Teda pokud máme společné přátele.“

(chlapci, 13-14 let, Itálie)

Iniciace kontaktu - negativní reakce

- Odmítnutí přátelství, zprávy, neiniciovat kontakt
- Neznámý člověk: pedofil, nebezpečný člověk, lhář, zloděj, cizinec, lidi z jiných zemí, staří lidé, „divní“ lidé

„Přespávala jsem u mé tety a tehdy se to stalo, řekla jsem jí „je tady chlapík a říká líbíš se mi“ a takové věci, ale po tom jsem ho zablokovala.“

(dívka, 11 let, Belgie)

Komunikace - pozitivní zkušenosti

- Komunikace s vrstevníky, přidání do přátel a poznávání nových lidí, sdílení zkušeností (z her), společné zájmy, témata shodné s tématy u off-line přátel
- Neznámý člověk: milí lidé, ostatní hráči, (dobří) kamarádi, neznámí lidé, lidé na FB, noví lidé, guildy, holka, kluk
- Různé platformy - chat, video - obraz, mikrofon - hlas

„Mluvíme o věcech, které máme společné, například o zpěvačce Yuri a taky o věcech o kterých se bavím s kámoši ve škole“

(dívka, 9-10 let, UK)

Komunikace - negativní zkušenosti

- ☞ Slovní napadení, nevhodné zprávy, obtěžování nevhodným/nechtěným obsahem, komunikace s cizinci
- ☞ Neznámý člověk: holka, kluk, cizinec, pedofil, chlapík

„Jednou jsem hrál s kamarádem a v průběhu hry mi napsal nějaký chlápek, dělal si srandu z mého příjmení. Pak mi začal nadávat a říkat věci o mé mamce. Tak jsem ztratil rozvahu a vystartoval jsem po něm.“

(chlapci 14-16 let, Španělsko)

Setkání v tváři tvář v off-line světě - pozitivní zkušenosti

- Setkání - záměrné/náhodné, kamarádi kamarádů, vrstevníci
- Neznámý člověk: kamarád, online kamarád

„Psali jsme si hlavně ve hře, stali jsme se přáteli, a tak jsme si vyměnili Skype a mluvili spolu, pak po asi půl roce jsme se rozhodli potkat. (...) byli to dva kluci, oba mladší ode mě (...) prostě jsme se setkali, ujistili se, že to jsme my, byli jsme překvapeni našimi tvářemi, šli jsme na zmrzku a pak dom.“

(chlapec, 12 let, Česká Republika)

Setkání v tváři tvář v off-line světě - negativní zkušenosti

- Setkání - záměrné/náhodné, kamarádi kamarádů, vrstevníci
- **Negativní neznamená nebezpečná, škodlivá**
- Setkání nemuselo být příjemné, bylo nudné, nebo se jim daný člověk nelíbil

„...a tak jsem potkala toho kluka, pak jsme šli domů a stali se dobrými přáteli a pak mi řekl, že mně má rád. (...) to se mi nelíbilo, ale nezablokovala jsem ho, protože s ním chci ještě hrát.“

(dívka, 11 let, Belgie)

Celkově tedy...

- Široká škála interakcí s neznámými lidmi
- Na většinu se nemyslí při formulování doporučení pro děti a dospívající
 - často varovány jen před „starými pedofily“
 - nepříjemná může být ale interakce i s jinými lidmi
 - nezapomínat na to

Děkujeme za pozornost

- ☞ Mgr. Lenka Dědková
- ☞ Mgr. Martina Černíková

